

Raadsvoorstel

Raadsvergadering van 19 december 2017

Datum coll.besl.	17 oktober 2017
Voorstel van	E.A.M. Groot Antink
Telefoonnr.	0224 – 210590
Registratienr.	17.064209
Onderwerp	Kaders beeldende kunst

Publiekssamenvatting

Als gemeente willen we dat alles wat we doen en laten bijdraagt aan het geluk van onze inwoners. Ook ons beleid ten aanzien van kunst en cultuur kan hierin een belangrijke rol spelen. Talloze wetenschappelijke onderzoeken tonen aan dat kunst in al haar verschijningsvormen een positief effect heeft op de gezondheid, de persoonlijke ontwikkeling en het geluk van mensen. Kunst maken, maar ook naar kunst kijken, heeft aantoonbaar gunstige effecten. Bovendien draagt kunst in de openbare ruimte bij aan de beeldkwaliteit en daarmee aan de mate waarin mensen trots zijn op hun leefomgeving, één van de twaalf vastgestelde geluksfactoren die de basis vormen voor onze begroting 2018 en al ons beleid. De gemeenteraad bepaalt de kaders voor de beeldende kunst. Deze zijn omschreven in het document 'Kaders beeldende kunst', opgesteld naar aanleiding van adviezen van de Kunst- en Cultuur Adviesraad Schagen/Werkgroep Beeldende Kunst. Hierin zijn de uitgangspunten uitgewerkt. Naast een inhoudelijk kader, schetst het ook het financiële kader waarbinnen het beleid wordt uitgevoerd.

Gevraagde besluit

1. de "Notitie kaders beeldende kunst gemeente Schagen 2017" vast te stellen;
2. jaarlijks bij een positief resultaat van de jaarrekening van de gemeente Schagen € 25.000 toe te voegen aan de reserve aankoop kunstwerken;
3. de raad het college van burgemeester en wethouders van Schagen te mandateren besluiten te nemen tot het aankopen van kunstwerken tot maximaal de omvang van de reserve aankoop kunstwerken en hierover achteraf verantwoording af te leggen.

Aanleiding

Op het gebied van beeldende kunst wordt een leidraad gemist die richting kan geven aan beleid en uitvoering van kunstprojecten in de openbare ruimte. Waar geeft de gemeente ruimte aan beeldende kunst en onder welke voorwaarden? Tijdens de herstructurering van de kern Petten kwam het gemis van een kader als onderlegger voor kunstprojecten in de openbare ruimte dan ook expliciet aan de orde.

Met voorliggende kaders beeldende kunst wordt deze belofte ingelost.

Belang

De gemeenteraad stelt, op voorstel van het college, nieuw beleid voor de gemeente vast. Met deze kaders en verordening stelt u het ambitieniveau voor de beeldende kunst voor de gemeente Schagen vast.

Centrale vraag

Spreken wij ons - bij het vaststellen van de kaders beeldende kunst - uit over de wijze waarop wij concreet aan de slag gaan?

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het is de bedoeling om met de vaststelling van de beleidskaders kunstaankopen/-opdrachten mogelijk te maken die bijdragen aan een bijzondere collectie, aan de identiteit van de gemeente Schagen en aan de betrokkenheid van een breed publiek bij kunst en cultuur, waarmee we een positief effect beogen op de trots van inwoners op hun leefomgeving en hun algemene geluksbeleving in onze openbare ruimte.

Kader

Gemeentewet.

Kaders beeldende kunst.

Mandaatregeling Schagen 2016.

Argumentatie

1.1. Waarom beeldende kunst in de openbare ruimte?

Beeldende kunst in de openbare ruimte behoort tot de meest laagdrempelige en meest toegankelijke cultuuruitingen in de gemeente. Iedere passant wordt er mee geconfronteerd. Het is een museale collectie zonder deuren, drempels, suppoosten of entreebewijzen. Die te bewonderen is door iedereen die gebruik maakt van de openbare ruimte. Het gaat een directe relatie aan met de omgeving en daardoor ook met het publiek. Tegelijkertijd heeft men altijd wel een mening over kunstwerken: men vindt het uitgesproken lelijk of juist bijzonder goed gelukt. Elke bewoner kan er een opvatting over hebben, zonder verdere achtergrond kennis van de kunstwaarde of kunstzinnige kwaliteit van de objecten. Daarmee is beeldende kunst altijd spraakmakend en draagt ze zo bij aan sociale interactie, betrokkenheid bij de openbare ruimte en trots op de eigen leefomgeving. Beeldende kunst is mede bepalend voor het straatbeeld en wordt zo een herkenbaar onderdeel van de 'eigenheid' van een buurt. Oudere kunst heeft een andere stijl dan recent aangekocht werk. Juist door de mix van stijlen en de aangroei van het kunstareaal, ontstaat een cultuurhistorisch perspectief van de ontwikkelingen in de openbare ruimte van de gemeente.

Uit wetenschappelijke onderzoeken wereldwijd blijkt steeds opnieuw dat kunst in al haar verschijningsvormen een positief effect heeft op de gezondheid, de persoonlijke ontwikkeling en het geluk van mensen. Kunst maken, maar ook bijvoorbeeld naar kunst kijken, heeft aantoonbaar gunstige effecten.

Zonder uitbreiding met nieuwe stijlen en nieuwe objecten verliest je huidige kunstbezit waarde: juist het historisch perspectief en het herkennen van verschillende tijdbeelden maakt dat een collectie compleet is en dat de inwoners onwillekeurig gevoel op doen voor tijdsbeelden en daaraan verbonden kunststromingen.

De gemeente Schagen heeft naar verhouding veel openbaar kunstbezit. Dat valt op en is aantrekkelijk: het straalt uit dat de gemeente Schagen culturele beleving belangrijk vindt.

1.2. Beleidsuitgangspunten

In het document worden de volgende beleidskaders geformuleerd:

"De gemeente ziet beeldende kunst als een belangrijk onderdeel van de beleving van de buitenruimte en wil haar ruimtelijke kwaliteit en het ruimtelijke karakter van Schagen accentueren met beeldende kunst in de openbare ruimte."

Meer specifiek:

1. De gemeente ziet haar beeldende kunst in de openbare ruimte als meest laagdrempelige kunstuiting om kennis mee te maken. Speerpunt van beleid is dat elke inwoner van de gemeente Schagen kennis kan nemen van verschillende disciplines van kunst en cultuur.
2. Beeldende kunst is beeldbepalend. En spraakmakend. Iedereen heeft er zijn mening over. De gemeente wil deze meningsvorming, dit 'gesprek' over de waarde van kunst bevorderen. Het is het begin van kunstbeleving.
3. De gemeente wil door middel van haar monumentale kunstcollectie de culturele aantrekkelijkheid van Schagen bevorderen en uitdragen. Zij ziet haar openbaar kunstbezit als visitekaartje van de gemeente.
4. De gemeente streeft ernaar blijvend kunstwerken in de openbare ruimte aan te kopen om zo de monumentale kunstcollectie waardevol te houden vanuit het besef dat juist door de mix van stijlen en

de aangroei van het kunstareaal, er een cultuurhistorisch perspectief van de ontwikkelingen in de openbare ruimte van de gemeente ontstaat.

5. Aangezien beeldende kunst in de openbare ruimte de kwaliteit en beleving van de openbare ruimte bepaalt en als visitekaartje dient voor de gemeente, wil de gemeente dat haar openbaar kunstbezit artistiek verantwoord is, door artistieke kwaliteit voorop te stellen boven kwantiteit.

6. Ook voor herplaatsingen en vervanging van kunstwerken dient blijvend aandacht te zijn. Indien een kunstwerk uit de collectie wordt gehaald, wordt er in principe een ander kunstwerk voor in de plaats aangekocht. Dit vanuit het besef dat het historisch perspectief en het herkennen van verschillende tijdsbeelden maakt dat een collectie compleet is en dat inwoners onwillekeurig gevoel opdoen voor tijdsbeelden en daaraan verbonden kunststromingen.

1.3. Werkgroep Beeldende Kunst (WBK)

Om de artistieke kwaliteit van beeldende kunst te waarborgen, is een WBK ingesteld.

Voordat het college een kunstopdracht verstrekt, wint het advies in bij de WBK.

De WBK adviseert mede op basis van bovengenoemde criteria over het beheer en de besteding van de voor het gemeentelijk beeldend kunstbeleid beschikbaar gestelde geldelijke middelen.

Daarnaast adviseert de WBK het college inhoudelijk over de werkwijze bij een kunstopdracht.

Hoewel de WBK ressorteert onder de KCARS, is de WBK autonoom in haar (rechtstreekse) advisering aan burgemeester en wethouders.

Maatschappelijk draagvlak

Het ontwikkelde beleidskader is tot stand gekomen in dialoog met het veld. De Kunst- en Cultuur Adviesraad Schagen (KCARS) is eveneens intensief betrokken geweest bij de totstandkoming. Beide hebben aangegeven zich goed te kunnen vinden in het beleidskader.

Financiële consequenties

Er wordt jaarlijks € 2.500 gedoteerd aan de reserve aankoop kunstvoorwerpen. Momenteel is er nog € 31.427,- beschikbaar. Toekomstige bijdragen kunnen hierin gestort worden en nieuwe kunstwerken kunnen hieruit gedekt worden. Een verhoging van het budget waarmee deze reserve wordt gevoed is, gezien de ontwikkelingen, passend. Daarom wordt voorgesteld om jaarlijks bij een positief resultaat van de jaarrekening van de gemeente Schagen hiervan € 25.000,- toe te voegen aan deze reserve. Voor 2017 wordt een batig saldo verwacht van € 212.000,-. Wanneer dit bewaarheid wordt, kan € 25.000,- in de reserve worden gestort.

Communicatie van het besluit

De KCARS en de leden van de WBK worden (schriftelijk) in kennis gesteld van uw besluit.

Realisatie van het besluit

Wij gaan in samenwerking met de WBK en de KCARS de door u vastgestelde kaders c.a. concreet vertalen in voorstellen. In 2020 worden de resultaten geëvalueerd.

Gelet op het vorenstaande, stellen wij u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

gemeentesecretaris

burgemeester

De heer N.H. Swellengrebel

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen

Gepubliceerde bijlagen: Document Kaders beeldende kunst gemeente Schagen 2017.